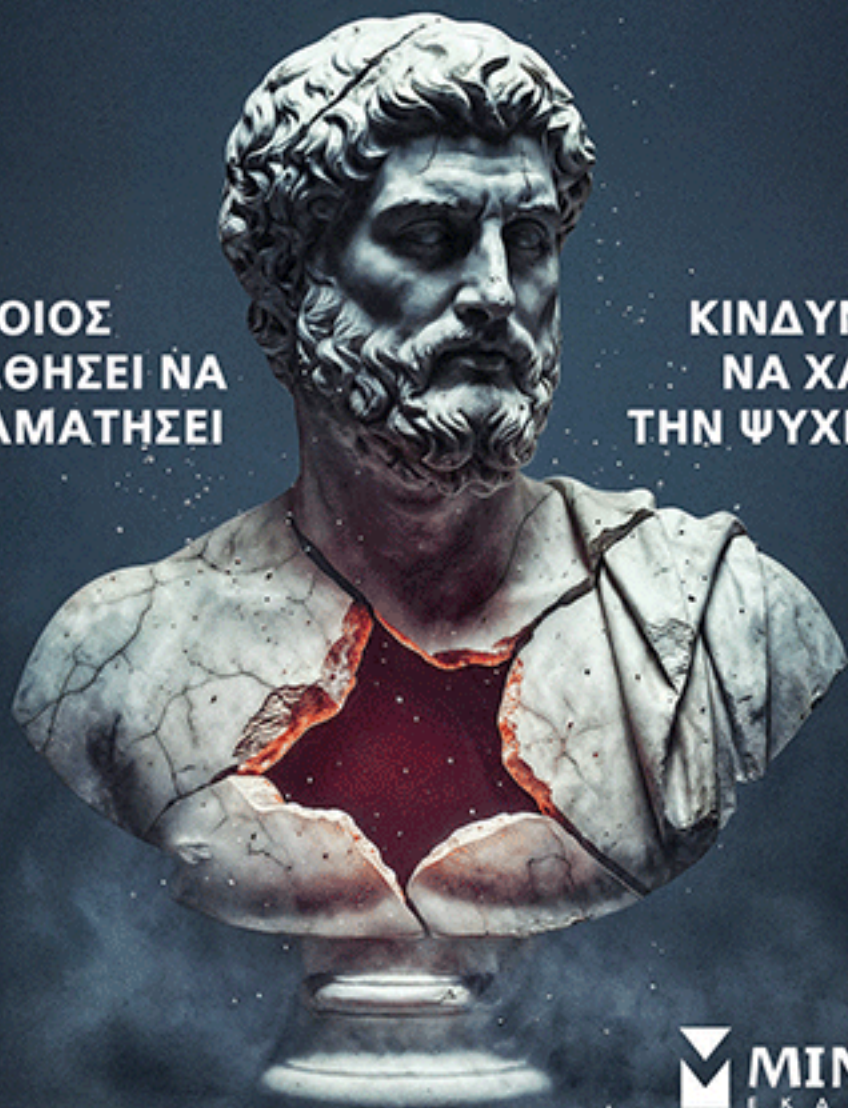

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΜΕΤΑΞΕ ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ ΨΥΧΩΝ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΘΡΙΛΕΡ

ΟΠΟΙΟΣ
ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕΙ ΝΑ
ΤΟΝ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ

ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ
ΝΑ ΧΑΣΕΙ
ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΤΟΥ...

 ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μόρνα, 1967

Οι καμπάνες χτυπούσαν πένθιμα, συνοδεύοντας με τον βαρύ τους ήχο τα συρτά βήματα των λιγοστών ανθρώπων που συνόδευαν τον Ιωάννη Μακρυνιώτη στην τελευταία του κατοικία. Έξι άντρες, με μαύρη κορδέλα στο μανίκι του τριμμένου τους πουκαμίσου, και επτά γυναίκες, φορώντας μαύρα μαντίλια, βάδιζαν πίσω από το φέρετρο με κεφάλια σκυμμένα και πρόσωπα σκυθρωπά. Ο παπα-Μάρκος, κάτισχνος μέσα στο φθαρμένο του ράσο, με τα κατάσπρα μαλλιά και τα μακριά του γένια να ανεμίζουν στον χειμωνιάτικο βοριά, προχωρούσε μπροστά κρατώντας στα αποστεωμένα του χέρια τον σταυρό και το λιβανιστήρι και ψάλλοντας με τη βραχνή του φωνή «Άγιοι του Θεού, πρεσβεύσατε υπέρ αυτού». Ο παγωμένος αέρας, πλημμυρισμένος από την ευωδιά του θυμιάματος, περόνιαζε τα κόκαλα, μα κανείς δεν παραπονοιόταν. Όφειλαν όλοι να τιμήσουν τον νεκρό όπως του άξιζε, να ρίξουν μέσα στον λάκκο το χώμα που θα έπιαναν στη χούφτα τους και τα λουλούδια που είχαν κόψει το πρωί από τους κήπους τους – ή, για την ακρίβεια, ό,τι είχε απομείνει απ' αυτούς. Γιατί, πράγματι, ο Ιωάννης ο Σοφός, όπως τον φώναζαν στο χωριό, άξιζε όσο λίγοι την τιμή του ύστατου

αποχαιρετισμού. Ξενομερίτης ήταν, που ήρθε στη Μόρνα πριν από είκοσι χρόνια κι έκτοτε ρίζωσε εκεί σαν τις οξιές, τις καστανιές, τις δρυς και τις μουριές που φύονται απ' άκρη σ' άκρη στον τόπο.

Στην αρχή οι κάτοικοι τον αντιμετώπισαν με επιφύλαξη, όπως θα έκαναν με κάθε ξένο. Κανείς δεν ήξερε από πού κρατούσε η σκούφια του ούτε τι δουλειά έκανε πριν βγει στη σύνταξη. Ο ίδιος έλεγε μονάχα πως ήταν περιηγητής του κόσμου και της ζωής, πολλοί ωστόσο πίστευαν πως ήταν δάσκαλος ή καθηγητής. Θες το παράστημά του, θες ο τρόπος που μιλούσε μ' εκείνη τη βαθιά βελούδινη φωνή, θες οι γνώσεις του που έμοιαζαν αστείρευτες – όλα μαρτυρούσαν πως σίγουρα δεν ήταν τυχαίο πρόσωπο. Στα μάτια των χωρικών, ανθρώπων του μόχθου, δίχως μόρφωση στην πλειονότητά τους, φάνταζε τουλάχιστον σοφός, αφού είχε μια απάντηση για κάθε ερώτηση, όσο δύσκολη κι αν ήταν. Γι' αυτό, άλλωστε, αντί για Ιωάννη Μακρυνιώτη τον αποκαλούσαν όλοι «Ιωάννης ο Σοφός».

Μονάχα εγώ ήξερα την αλήθεια, κι ας ήμουν μόλις δέκα χρόνων παιδί όταν την έμαθα. Ένιωθα απέραντη περηφάνια που διάλεξε εμένα για να εκμυστηρευτεί το παρελθόν του. Τι κι αν δεν μπορούσα να το διαδώσω παντού, αφού εκείνος με είχε ορκίσει να μην το φανερώσω σε κανέναν... Αρκούσε που με ξεχώρισε ανάμεσα σ' όλους, ακόμα και τους μεγάλους, και μου μίλησε για τα περασμένα. Σωστά είχαν μαντέψει κάποιои. Καθηγητής ήτανε, μα όχι σε σχολείο. Σε πανεπιστήμιο δίδασκε, φιλοσοφία. Πρώτη φορά άκουσα τούτη τη λέξη από το δικό του στόμα: *φιλοσοφία*. Περίεργη μου φάνηκε, όμορφη ωστόσο, σχεδόν μαγική. Κι όταν άρχισε να μου εξηγεί τι σημαίνει και να μου μιλάει για τους αρχαίους Έλληνες και τις

θεωρίες τους, τότε ήταν πια που μαγεύτηκα ολοκληρωτικά. Έξι χρόνια τώρα μελετώ τα λόγια τους μαζί του, περιμένω πώς και πώς να τελειώσει το μάθημα στο σχολείο για να τρέξω στο σπίτι του και να μιλήσουμε για όλα όσα εκείνοι δημιούργησαν με τη δύναμη του μυαλού τους. Ανάμεσά τους ξεχωρίζω τον Πλάτωνα, τον μαθητή του Σωκράτη, που και ο Ιωάννης τον αγαπούσε ιδιαίτερα. Το ίδιο και περισσότερο τον αγαπώ εγώ. Τον αγαπώ και τον πιστεύω. Τον πιστεύω και τον ακολουθώ...

Ο Πλάτων είναι η αιτία που δεν θέλω να φύγω από τη Μόρνα. Γιατί εγώ, όπως και ο Ιωάννης, έτσι αποκαλώ το χωριό μου, όχι Σκοτεινά, όπως αποφάσισαν να το ονομάσουν εδώ και εκατοντάδες χρόνια. Τώρα που εκείνος πέθανε, μένουμε μόνο δεκατρείς άνθρωποι εδώ πέρα. Οι υπόλοιποι έφυγαν και φτιάξανε άλλο χωριό, τα Φωτεινά, λίγα χιλιόμετρα πιο κάτω. Φωτεινά... Δεν το διάλεξαν τυχαία το όνομα, όχι! Θέλανε να ξορκίσουν το κακό που πλάκωσε τον τόπο μας – έτσι είπανε· να ξεκινήσουν μια καινούργια ζωή μακριά από το μέρος όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν, που το θεωρούν καταραμένο, στοιχειωμένο. Φοβούνται τις νεράιδες που χορεύουν στο ποτάμι τις νύχτες,* το μαλλιαρό χέρι** που βγαίνει από το σπίτι και κυνηγάει όποιον βρεθεί μπροστά του, τις

* Πρόκειται για τα γκουλαγκούδια, επτά γυμνά κορίτσια που πολλοί ισχυρίζονται ότι είδαν να χορεύουν εκστατικά στον ποταμό Μόρνο. Όποιος τα συναντούσε έχανε τη μιλία του ή πέθαινε.

** Σύμφωνα με τον θρύλο, το χέρι αυτό έβγαινε από το σπίτι κάποιου που είχε φύγει μετανάστης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Όποιος τολμούσε να μπει στο σπίτι, το οποίο ο ιδιοκτήτης του είχε καταραστεί, έβρισκε φρικτό τέλος από το μαλλιαρό χέρι.

σκιές που περιπλανιούνται στον Τούρκο,* την περιοχή απ' όπου ακούγονται τα βράδια οι φωνές, το σκοτάδι που πέφτει πυκνό πολύ πριν βραδιάσει. Ακόμα και το κλείσιμο του εργοστασίου** στην κατάρτα το ρίχνουν.

Οι ανόητοι! Φοβούνται... Φοβούνται γιατί δεν ξέρουν αυτό που γνωρίζω εγώ: ότι όλα τούτα, οι νεράιδες που χορεύουν γυμνές στο ποτάμι κλαίγοντας, το χέρι που προστατεύει το στοιχειωμένο σπίτι, οι σκιές και οι φωνές στον Τούρκο δεν είναι τίποτε άλλο παρά ψυχές. Ψυχές που περιμένουν να δικαστούν για να πάρουν έπειτα τον δρόμο για τον ουρανό ή για τα Τάρταρα, όπου τις περιμένει η τιμωρία, το ξέσκισμα πάνω στ' ασπαλάθια. Ψυχές όπως εκείνες του Λάμπη, του Πρόδρομου και της Σμαραγδής...

Ολάκερο το χωριό τούς έκλαψε και τους τρεις. Δεκατριών χρόνων ήταν ο Λάμπης, δεκαέξι ο Πρόδρομος και έντεκα η Σμαραγδή, όλοι τους παιδιά του Στράτου του Χρηστίδη, που δούλευε στο εργοστάσιο ξυλείας. Μικρά χάσανε τη μάνα τους, που έπεσε από τη φοράδα και σκοτώθηκε καθώς πήγαινε στο χωράφι. Έτσι, βέβαια, είχε ισχυριστεί ο Στράτος, αφού δεν ήθελε να μάθει κανείς πως τη σκότωσε ο ίδιος. Τη

* Περιοχή όπου κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας βασανίστηκαν πολλοί Έλληνες. Μαρτυρίες κάνουν λόγο για απόκοσμες φωνές, σκιές και εμφανίσεις πνευμάτων.

** Το Κρατικό Εργοστάσιο Επεξεργασίας Ξύλου λειτούργησε από τα τέλη της δεκαετίας του '30 στη Μόρνα, δίνοντας ζωή στην περιοχή. Μάλιστα, το 1956, στο πλαίσιο της ΔΕΘ, απονεμήθηκε στους υπευθύνους του εργοστασίου από το Υπουργείο Εμπορίου, επί πρωθυπουργίας Κωνσταντίνου Καραμανλή, Χρυσό Μετάλλιο ως αναγνώριση της σημαντικής συμβολής της επιχείρησης στην εθνική οικονομία. Το εργοστάσιο μεταφέρθηκε στο Λιτόχωρο το 1967.

σώριασε πρώτα στο χώμα μ' ένα δυνατό χτύπημα στο πρόσωπο. Έπειτα, την έπιασε από τα μαλλιά κι άρχισε να της κοπανάει το κεφάλι σε μια πέτρα, ώσπου βγήκε η ψυχή της κι απόμεινε ακίνητη. Όλα τα είδα με τα μάτια μου, κρυμμένος πίσω από τα βάτα. Γιατί δεν τον σταμάτησα; Γιατί ο Στράτος είχε δίκιο. Τα είχε μπλέξει η Φανή με τον Κώστα, τον γιο του Μανόλη του φούρναρη, και, μόλις έφευγε ο άντρας της για το εργοστάσιο, έμπαζε κρυφά στο σπίτι τον αγαπητικό της. Έπρεπε να πληρώσει για την αμαρτία της. Και πλήρωσε. Δί- καιο ήτανε το κρίμα του, γι' αυτό κι εγώ κράτησα το στόμα μου κλειστό. Μόνο που από τότε ο Στράτος έγινε άλλος άνθρωπος. Έπινε όλη μέρα, φώναζε και τσακωνόταν με όλους τους συγχωριανούς του. Μια πήγαινε στη δουλειά, δυο δεν πήγαινε, ώσπου στο τέλος τον σχολάσανε. Είχε, βέβαια, τα χωράφια του, μα εργάτη δεν έβρισκε. Κανείς δεν πήγαινε στη δούλεψή του, αφού όλα του τα λεφτά τα έπινε στον καφενέ, ρουφώντας αχόρταγα ρετσίνα και τσίπουρο, και άφηνε τους εργάτες του απλήρωτους. Έτσι, σταμάτησε τα παιδιά του απ' το σχολείο και τα έστρωσε στη δουλειά. Τι έφταιγαν, τα δύστυχα, να πληρώνουν τις αμαρτίες της μάνας και του πατέρα τους;

Γι' αυτό κι εγώ αποφάσισα να τα λυτρώσω απ' το μαρτύριο, να τα βοηθήσω να πάνε στον ουρανό για να κριθούν εκεί. Σίγουρα οι δικαστές θα τα έστελναν στο λιβάδι και έπειτα η ψυχή τους θα διάλεγε την επόμενη ζωή της, μια ζωή καλύτερη ασφαλώς από τούτη που τους έλαχε. Ναι, άξιζαν και τα τρία καλύτερη τύχη, κι εγώ θα τα βοηθούσα να τη βρουν. Δύσκολο δεν ήταν, το αντίθετο μάλιστα. Η Σμαραγδή έπεσε στο πηγάδι και πνίγηκε. Βαρύς ήτανε ο κουβάς με το νερό για ένα τοσοδά μικρό κορίτσι που, προσπαθώντας να τον τρα-

βήξει επάνω με το σκοινί, έσκυψε περισσότερο απ' ό,τι έπρεπε, έχασε την ισορροπία του και βούτηξε με το κεφάλι μέσα καταλήγοντας στον πάτο. Όταν τη βγάλανε, δυο μέρες αργότερα, αφού την ψάχνανε παντού μικροί και μεγάλοι, ήταν βέβαια πεθαμένη. Ο Πρόδρομος έπεσε από το άλογο και κατρακύλησε στον γκρεμό, καθώς επέστρεφε κατακαλόκαιρο, ντάλα μεσημέρι, από το χωράφι. Κάποιοι υπέθεσαν πως ίσως τρόμαξε το ζωντανό από κανένα φίδι, άλλοι πως τον είχε βαρέσει ο ήλιος και ζαλίστηκε, κάποιοι τρίτοι πως είχε την ίδια τύχη με τη μάνα του. Και ο Λάμπης, το μόνο παιδί του Στράτου που είχε απομείνει ζωντανό, παράκουσε τον πατέρα του και τους άλλους χωρικούς και μπήκε βράδυ, κρυφά, στο σπίτι του μετανάστη. Τον βρήκανε έξω από την αυλόπορτα το επόμενο πρωί, μ' ένα μπλαβί σημάδι γύρω από τον λαιμό του σαν από αγκόνη, στραγγαλισμένο. «Το μαλλιαρό χέρι τον τελείωσε» είπαν όλοι. Κανείς δεν ήξερε πως και τους τρεις εγώ τους σκότωσα· εγώ έσπρωξα τη Σμαραγδή στο πηγάδι, εγώ έριξα τον Πρόδρομο στον γκρεμό, εγώ στραγγάλισα με σχοινί τον Λάμπη, αφού πρώτα τον έπεισα να πάμε μαζί στο στοιχειωμένο ερείπιο, τάχα για να αποδείξουμε πως τίποτα δεν υπήρχε εκεί μέσα. Εγώ... εγώ... Δεν άντεχα άλλο να τους βλέπω να υποφέρουν με τον πατέρα που τους έλαχε. Εύλο, φωνές, τιμωρίες, πείνα και δουλειά ολημερίς ήταν η ζωή τους. Τι μέλλον είχαν πέρα από τη δυστυχία; Αλλά τώρα θα ξαναγεννηθούν, επιλέγοντας σίγουρα μια καλύτερη τύχη, μια τύχη που να αξίζει σε ανθρώπους που ποτέ δεν πείραξαν κανέναν και είχαν πάντα έναν καλό λόγο για όλους, ακόμα και για τον βασανιστή τους.

Στον Ιωάννη, βέβαια, δεν είπα τίποτα. Με υποπτευόταν, νομίζω, ωστόσο δεν με κατηγορήσε ποτέ ευθέως. Έτσι κι αλ-

λιώς, τον τελευταίο καιρό διαφωνούσαμε στις συζητήσεις μας, αφού εγώ έδειχνα να τον καταλαβαίνω πιο καλά τον Πλάτωνα, και γι' αυτό ίσως να με ζήλευε. Φαίνεται πως ο δάσκαλος δεν ανέχεται να τον ξεπερνάει ο μαθητής. Πιστεύει πως ο ίδιος είναι παντογνώστης, αλάθητος. Με κοιτούσε κάπως παράξενα επί μέρες. Δεν μπορούσα να το ρισκάρω. Ήξερα πως έπαιρνε φάρμακο για κάποια πάθηση της καρδιάς, που τον ταλαιπωρούσε εδώ κι έναν χρόνο. Ήξερα, επίσης, πως έπρεπε να είναι πολύ προσεκτικός με τις δόσεις. Έτσι, αρκετές σταγόνες παραπάνω στο τσάι του έκαναν μια χαρά τη δουλειά τους.

Στην κηδεία του δεν πήγα. Οι γονείς μου δεν με πίεσαν. Θεώρησαν πως δεν άντεχα να τον δω να κείτεται στο κιβούρι,* πως η αγάπη μου για κείνον έκανε τα πόδια μου να μη με βαστούν, τα μάτια μου να μη στερεύουν απ' τα δάκρυα, το στήθος μου να μην παύει να τραντάζεται από τ' αναφιλητά. Εγώ, όμως, γνώριζα την αλήθεια. Τις τύψεις δεν άντεχα, τον φόβο για τ' ασπαλάθια που περίμεναν να ξεσκίσουν τις σάρκες μου σαν του Αριδαίου.** Χάρισα στον Πρόδρομο, τη Σμαραγδή και τον Λάμπη μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή και τη στέρησα από μένα. Δεν το σκέφτηκα καλά, τρόμαξα, πανικοβλήθηκα. Ίσως να μην είχε υποψιαστεί τίποτα ο Ιωάννης, ίσως όμως, ακόμα κι αν μάθαινε πως εγώ ήμουν ο φονιάς λυτρωτής, να καταλάβαινε γιατί το έκανα και να μη με πρόδιδε,

* Φέρετρο.

** Ο Αριδαίος, τύραννος της Παμφιλίας, καταδικάστηκε κατά τον Πλάτωνα μετά θάνατον για τα ανοσιουργήματά του σε βασιανιστήρια πριν ριχτεί στον Τάρταρο.

να μην έφερνε τους χωροφύλακες απ' τη Ρητίνη* για να με πιάσουν. Μπορεί ακόμα και να συμφωνούσε μαζί μου. Αλλά τώρα πάει πια, έγινε. Πρέπει να κάνω κάτι για να σώσω την ψυχή μου. Και γι' αυτό, μονάχα ένας τρόπος υπάρχει: αποδώ και πέρα, θα φροντίζω να έχουν μια δεύτερη ευκαιρία οι ψυχές των βασανισμένων...

* Η Ρητίνη είναι ιστορικό κεφαλοχώρι στα Πιέρια, που αποτελεί μέχρι σήμερα το διοικητικό κέντρο της ορεινής ζώνης.

ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ ΨΥΧΩΝ

**ΜΙΑ ΝΕΑ ΥΠΟΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΝΟ ΒΑΡΣΑΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΣΑ ΓΛΗΝΟΥ**

Ένα νεαρό αγόρι σκορπά τον θάνατο στη Μόρνα, πιστεύοντας πως έτσι ηυτρώνει τα θύματά του από την άθλια ζωή τους και τους δίνει μια δεύτερη ευκαιρία στην ευτυχία. Τρεις άντρες βρίσκονται άγρια δολοφονημένοι δίπλα στη θάλασσα, με την καρδιά να έχει αφαιρεθεί απ' τα σώματά τους και να έχει θαφτεί στο Πηγάδι των Ψυχών. Μια νεαρή φοιτήτρια Φιλοσοφίας αυτοκτονεί, ο αδελφός της, όμως, θεωρώντας πως κάποιος τη δολοφόνησε, αποφασίζει να αποδώσει δικαιοσύνη.

Πώς σχετίζονται αυτές οι φαινομενικά άσχετες μεταξύ τους υποθέσεις; Πώς η θεωρία του Πλάτωνα περί ψυχής εμπνέει έναν μανιακό δολοφόνο να σκορπίσει παντού τον τρόμο και τον θάνατο;

Σ' αυτά τα ερωτήματα καλούνται να απαντήσουν ο Μάνος Βαρσάμης και η Έλσα Γληνού, μπλέκοντας σε μια υπόθεση σκοτεινή και επικίνδυνη, γεμάτη κρυμμένα μυστικά και επώδυνες αλήθειες. Θα καταφέρουν να σταματήσουν τον «Συλλέκτη ψυχών» προτού εκείνος οδηγήσει κι άλλους αθώους στον δρόμο προς την Άτρακτο της Ανάγκης;

